

SECȚIUNEA V: JEAN MONNET: CD, INOVAȚII ȘI ANTREPRENORIAT: GENERATOR DE VALOARE SOCIALĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

METODE MODERNE DE FINANȚARE A ACTIVITĂȚILOR ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNOLOGICE: PRACTICI RELEVANTE PENTRU REPUBLICA MOLDOVA

RAILEAN VERONICA, drd.

e-mail:veronica_pvp@mail.ru

TIMUȘ ANGELA, dr., conf. cerc.

e-mail:ince.timush@gmail.com

Institutul Național de Cercetări Economice Republica Moldova,

Chișinău, str. Ion Creangă, 45

(+373 22) 50-11-01

Abstract

In the last decade, due to the global financial crisis, the funding system of the research sector across the world has known major structural changes by introducing new financing methods and platforms. This paper presents some modern means of financing research-development and innovation, which are the elements of the capital market. The aim of the research is to study and analyse: Venture Capital, Crowdfunding and Business Angels as opportunities to finance the scientific activities from Republic of Moldova.

Key words: *capital venture, crowdfunding, business angels, alternative funding*

JEL CLASSIFICATION: G24, M13, G32

Activitatea științifică se referă la producerea de noi cunoștințe prin cercetare, dezvoltare și inovare, care pot fi realizate atât de organizațiile din domeniul cercetării inovării care includ persoanele juridice cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, precum instituții publice și agenții economici, cât și de persoane fizice ce desfășoară pe teritoriul Republicii Moldova activități în domeniile cercetării și inovării. [5]

După criza financiară internațională din anii 2008-2009, diversificarea metodelor de finanțare ale sectorului de cercetare, a devenit o prioritate. Finanțarea științei a cunoscut modificări esențiale, care au contribuit la apariția unor metode alternative de finanțare prin utilizarea de instrumente ale pieței de capital.

Finanțarea prin Capital Venture este parte al programului cadru (FP) al Uniunii Europene privind procesul de integrare ulterioară a piețelor de capital ale UE. [6]

Fond venture (cu capital de risc) este un fond constituit din contribuțiile investitorilor mari, care reprezintă o importantă sursă de finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii cu perspective mari de creștere, dar fără capital financiar. Investitorii individuali pot cumpăra instrumente financiare din emisiunile companiilor, care furnizează capital de risc sau care pot investi în fondurile de investiții specializate în acest domeniu.[4] Termenul de investire este de 7-9 ani, după care fondul venture vinde cota sa. În capitalul statutar al altei persoane juridice cota fondului nu trebuie să depășească 25% din valoarea activelor. [2]

La nivel european, investițiile în capital de risc sunt în continuă dezvoltare. Volumul finanțării venture în Europa în trimestrul 4 al anului 2017, conform raportului companiei KPMG din 2018 [3], este în ascensiune, numai în trimestrul 4 al anului 2017 fondurile venture au crescut aproximativ de 2 ori, depășind 6 miliarde USD comparativ cu trimestrul 4 al anului 2013. Numărul maximal al tranzacțiilor încheiate a fost în anul 2015, dintre care cele mai multe au fost finanțări ale stadiilor seed și start-up.

Crowdfunding este un mod de finanțare a unor proiecte folosind resurse on-line (forumuri, platforme de socializare etc.), care substituie sistemul clasic de donație cu o metodologie de tip recompensă. Inițiatorii proiectului lansat creează o rețea ai cărei membri oferă bani în schimbul serviciilor sau produselor generate de proiect. [4] Conform raportului Comisiei Europene privind finanțările crowdfunding [1], în Europa sunt 232 de platforme destinate proiectelor științifice. Lideri la acest compartiment remarcăm Marea Britanie care are 48 de platforme, urmată de Franța (cu 45 de platforme) și Germania (cu 30 de platforme).

În Republica Moldova există deocamdată doar o singură platformă și anume: **GUVERN24** [7], care a fost lansată la 22.12.2015, sursele financiare sunt exclusiv donații personale și din redistribuirea a 2% din impozitul pe venit. Actualmente pe platformă sunt înregistrate 435 de proiecte și colectate aproximativ 641 mii euro. Cele mai multe mijloace financiare au fost colectate pentru caritate 261,7 mii euro și construcție-renovare – 156,2 mii euro. Pentru medicină sunt colectate mijloace bănești în sumă de 110,3 mii euro.

Business Angels sunt persoane fizice și juridice care investesc propriul capital în dezvoltarea unei afaceri, având ca scop achiziționarea sau subscrierea de acțiuni sau de părți ale capitalului social al întreprinderii asistate. [4] La nivel european, în ultimii 5 ani, au activat în medie 29 mii de business angels, care au tranzacționat în anul 2017 peste 3,9 mii de investiții cu un volum mediu de 561 mil. euro. Din anul 2014 și până în anul 2017, piața angels a crescut de aproximativ 1,5 ori sau cu 209,3 mil. euro. Această tendință de creștere se menține și în ultimul an, în anul 2017 față de anul 2016, finanțarea business angels a crescut cu aproximativ 19%, de la 571 mil. euro în anul 2016 până la 679,4 mil. euro în 2017. În România există 53 de business angels, care au investit 4,7 mil. euro. În Ucraina avem 60 business angels cu o investire de 12,9 mil. euro.

Principalul document strategic complex ce definește necesitatea dezvoltării finanțării alternative în țara noastră, este Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) 2012-2020 [4]. Conform Raportului privind realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de dezvoltare a sectorului IMM pentru anul 2015, proiectul de lege cu privire la Fondurile cu capital de risc (venture) a fost elaborat de către Ministerul Economiei și a fost înaintat spre avizare autorităților publice.

Aprobarea unui cadru de reglementare privind finanțarea alternativă a activităților științifice și tehnologice, pe lângă poziționarea geografică avantajoasă a Republicii Moldova, va contribui la dezvoltarea unor metode moderne de finanțare precum investițiile venture, crowdfunding și business angels.

Bunele practici aplicate la nivel european, ne arată că în ultimii 5 ani *Fondurile venture* au marcat un trend crescător, astfel valoarea acestora s-a dublat, determinând și creșterea numărului de proiecte selectate pentru finanțare, ceea ce încurajează cercetarea. *Business Angels*, contribuie la creșterea probabilității de obținere a investițiilor capital venture în fazele ulterioare de dezvoltare, iar *Crowdfunding-ul* ar putea contribui la rezolvarea multor probleme de interes social și economic ale Republicii Moldova.

BIBLIOGRAFIE:

1. European Commission, Assessing the potential for crowdfunding and other forms of alternative finance to support research and innovation Final Report, Ianuarie 2017, <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3190dbeb-316e-11e7-9412-01aa75ed71a1>;
2. GANEA V., ILIADI G., BUCATÎNSCHI A., Finanțarea venture a activității inovaționale: reglementări juridice, În: Akademos nr. 4(23) decembrie 2011, pp. 17-20;
3. KPMG Enterprise, Venture Pulse Q1 2018, Global analysis of venture funding, <https://home.kpmg.com/xx/en/home/insights/2018/04/venture-pulse-q1-18-global-analysis-of-venture-funding.html>;
4. LP nr. 179 din 21.07.2016, Cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. În Monitorul Oficial nr. 306-313 din 16.12.2016;
5. LP nr. 259 din 15.07.2004, Codul cu privire la Știință și inovare al Republicii Moldova. În Monitorul Oficial nr. 125-129 din 30.07.2004;
6. STEFANOVA J., Venture capital in Central and Eastern Europe: A comparative analysis and implications for Bulgaria, În: Journal of US-China Public Administration, January 2015, Vol. 12, No. 1, pp. 51-59;
7. www.guvern24.md